

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

Osrednje glasilo državnih nameščencev za Slovenijo.

Vprašanje osebnega dela.

Povodom zakona o samoupravnih cestah.

Še pred objavo zakona o samoupravnih cestah je Zveza drž. nameščencev za Slovenijo podvzela po Glavnem savezu v Beogradu korake pri vseh pristojnih činiteljih, da bi se državni uslužbenci oprostil plačevanja osebnega dela v denarju, ker bo to breme — poleg mnogih drugih obveznosti — itak znatno skrčenih prejemkov državnih nameščencev — lete težko zadelo in bo še bolj oslabilo njihove gospodarske položaje.

Da obvestimo tovariše o stanju zadeve in jih poučimo o delovnosti stanovskih organizacij v tem vprašanju, objavljamo besedilo, ki ga nam je v tem pogledu poslala uprava Glavnega saveza. Iz tega obvestila je razvidno, da je bilo za zaščito naših interesov storjeno vse, toda na žalost — brez uspeha. Dopis veli:

»Na predlog g. ministra za gradbe je z ukazom Nj. Vel. kralja od 8. maja t. l. stopil v veljavo zakon o samoupravnih cestah, obvezno moč je pa dobil mesec dni po objavi v »Službenih Novinah«, t. j. 13. junija t. l.

V § 38. navedenega zakona stoji v 4. odst. tole: »Vsi državni, oblastni in občinski uradniki in uslužbenci, tako civilni kakor vojaški (pri čemer je treba vračunati tudi častnike), kakor tudi vsi duhovniki vseh veroizpovedi ter upokojenci vobče brez razlike plačajo za osebno delo v denarju znesek 3 dnevne plače (osnovne in položajne), oziroma pokojnine, brez ozira na spol, starost, položaj in državljanstvo.«

Na temelju tega zakonskega predpisa je g. minister za gradbe pod št. 53.758 od 2. avgusta t. l. v smislu § 38. nav. zakona izdal razpis glede pobiranja odkupnine za osebno delo od drž. uradnikov in uslužbencev civilnih in vojaških, svečnikov in upokojencev, za tekoče leto in izdal v tem pogledu potrebna navodila. Po teh navodilih naj bi pristojni nakazo-

valci po plačilnih seznamkih, oziroma po prejemnih pobotnicah za mesec september t. l. odtegnili od osnovne in položajne plače, oziroma pokojnine navedenim državnim nameščencem znesek za poldrugi dan.

Te zakonske določbe v resnici težko zadenejo uradništvo in nepovoljno vplivajo na njegov gmotni položaj zato, ker se mu na ta način zmanjšujejo prejemki, ki v največjem številu slučajev ne morejo državnim nameščencem zasigurati niti najskromnejšega obstanka.

Toda to je zdaj postalo zakon in se mora izvršiti.

Naloga Glavnega saveza je bila, da posreduje, da ne bi prišlo do te zakonske določbe. V tem pogledu je uprava Glavnega saveza storila vse, kar je sploh bilo mogoče storiti. Za svoje stališče je pridobila celo avtoriteto in pomoč samega g. ministra za finance, ki je želel in deloval na to, da se uradnikom te davščine prihrani, to pa z ozirom na njihov težki gmotni položaj. V tem pogledu, na žalost, ni bilo mogoče doseči popolnega uspeha, vendar je pa breme, ki zadene državne nameščence, vobče znatno oblaženo in olajšano.

Kakor se vidi torej, je Glavni savez pravočasno podvzel najresnejšo in najuspešnejšo akcijo in to s pomočjo močnejših pristojnih činiteljev, da bi se uradništvo oprostilo teh davstev. Vsekakor so višji državni interesi zahtevali, da se je moralo za sedaj vseeno postopati na opisani način. Toda Glavni savez bo pričakoval povoljnejših trenutkov, da sproži revizijo navedene zakonske določbe in se bo kar najživahneje trudil, da se na drugi strani poišče nadomestilo za to gmotno izgubo, katere zadene s tem zakonom državno uradništvo. Tak povoljen trenutek se bo najbrž nudil ob priliki revizije uradniškega zakona.

dvomesečni redni prejemki, če nimajo drugih dohodkov.« Zmiselno enako se glasi člen 108. drugega zakona. Že zakon sam na sebi ne nudi istega, kar je veljalo prej, zlasti ne, ker dela podpora odvisno od pogoja, da vdova ali otroci nimajo drugih dohodkov (razun pokojnine). Vsaj določena bi morala biti primerna višina teh drugih dohodkov, kakor n. pr. v čl. 16. uredbi o draginskih dokladah državnih upokojencev, po katerem pravica do teh dokladov vobče neha, če drugi dohodki dosežejo na mesec 3000 dinarjev ali več, a še tu so v čl. 17. navedene izjeme — sicer bi se podpora lahko odrekla tudi ubogi vdovi, ki zaradi nizke pokojnine ali ker je sploh nima, borno preživlja sebe in svoje otroke z raznimi potrebami.

No, sedaj si pa oglejmo, kako so se te zakonite določbe tolmačene, kakor se glasé objavljena pravila. Pogrebna in podpora imata vendar namen in pomen, da se morejo kriti stroški, ki nastanejo v smrtnem slučaju, zato je treba ta denar upravičencem čimprej izročiti, kakor je to bilo prej. Sedaj se pa zahteva prošnja z več prilogi, povrhu pa še potrdilo, da so vsi pogrebni stroški že poravnani (saldiran račun)! S čim naj ga pa preostali plačajo, če ni denarja (kar je takorekoč zmerom), saj že bolezen, žalne obleke itd. zahtevajo mnogo, mnogo izdatkov? Končno se enkrat dobi znesek enomesečnih prejemkov. Toda kdo more s tem kriti stroške povodom smrti? Nihče, prav nihče, daleko ne. Vdova se mora takoj znatno zadolžiti, dolg naj plačuje od revne pokojnine — da je mizerija, nesreča tem večja. Zato je menda podpora, a kaj, ko je po takem tolmačenju skoraj nihče ne bo dobil. Zakon pravi, »če nimajo (vdova ali otroci) drugih dohodkov«, (scilicet: razen pokojnine). Ne zahteva se baš potrdilo o siromaštvu, čegar izstavitelj je navezana po zakonu o taksah na davčni cenaz,

marveč samo potrdilo občine, vidirano po davčni upravi, da nimajo vdova, odnosno otroci nobenega dohodka, bodisi iz nepremičnin ali iz kakega drugega naslova. Z drugimi besedami: vdova, odnosno otrok ne sme imeti predpisanega nobenega davka. — Op. ured.), ne pa, da morajo plačevati manj nego 60 Din neposrednega (uslužbenskega) davka na leto. Presneto malo je takih, ki ne bi plačevali mesečno več nego 5 Din davka — torej je podpora takorekoč iluzorna (ničeva), in še to dovoljuje le finančno ministrstvo.

Edino pravilno in pravično je, kakor je bilo veljavno prej. Za tem je z vsemi dopustnimi sredstvi stremeti.

Opomba uredništva: Priobčujemo prednji dopis, katerega smo prejeli od tovariša — drž. nameščanca, višjega železniškega uradnika v pokoju, z željo, da se še kdo oglasi o tem vprašanju, ki je načelne važnosti za ves naš stan in za vsakega poedinca posebe. Treba bo, da naša Zveza čimprej po Glavnem Savezu in Beogradu stori potrebno, da bi finančno ministrstvo spremenilo svoje strogo stališče, ki se tudi ne sklada povsem s tendenco zakonodajalčevimi intencijami. Pred leti je objavilo finančno ministrstvo, da bo izdalo pravilnik o dovoljevanju dvomesečne pomoči, ki pa do danes še ni izšel. Vsekakor bo pa treba uradniškim organizacijam paziti in delovati na pristojnih mestih, da se ta določba ne vnese v novi uradniški zakon, ker po dosedanjem tolmačenju finančnega ministrstva skoro nihče več nima pravice do te podpore. Kajti popolnoma brez dohodkov niso niti berači — če že zakonsko besedilo doslovno tolmačimo, kakor to dela finančno ministrstvo. To pa nedvomno ni bil zakonodajalčev cilj, ki je hotel baš s to podporo preostalim nuditi vsaj malo odpomoč ob smrtnem slučaju.

Popolna depolitizacija uradništva.

Sedanja vlada si je stavila kot eno prvih svojih nalog, da reformira državno upravo. To je mogoče seveda le na ta način, če se uradništvu zagotovi tak gmotni položaj, da se bo moglo povsem posvetiti uradnim poslom. Ena prvih skrbi vlade je bila, da uradništvu njegov odnos do države uredi in s posebnimi zakoni natančno določi. Glavni cilj vlade je, da uradništvo izloči iz dnevnih bojov, ki bi ga mogli zavesti v pristranost ali celo v strankarsko, oziroma politično delovanje. Z zakonom o splošni upravi je uradnikom strogo prepovedano, da bi se tudi izven službe ukvarjali s kakršnimkoli drugim poslom, razen s tistimi, ki so neposredno v zvezi in v skladu z občo upravo. Posebne določbe zakona so pa namenjene popolni depolitizaciji državnih uslužbencev. Za prestopke teh določb so določene posebne kazni.

Notranjemu ministrstvu bodo v kratkem sledila tudi ostala ter bodo izdala slične odredbe, da bi se njihovo uradništvo čimbolj posvetilo svoji službi in interesom stroke. Prosvetno ministrstvo je že izdalo naredbo, s katero prepoveduje univerzitetnim profesorjem, da bi bili včlanjeni v kakršnikoli društvi ali ustanovah, ki niso strogo stanovskega značaja. Tako bodo na primer morali vseučiliški profesorji, ki so se nahajali na čelu raznih organizacij, ki so bili v odborih raznih gospodarskih ustanov, oziroma ki so se posvetili praktičnemu nacionalnemu ekonomskemu delovanju, odložiti svoje funkcije. Če tega ne bi hoteli storiti, morajo zapustiti svoja službena mesta. Namen je ta, da bi se vseučiliški pro-

fesorji posvetili popolnoma in izključno le svojemu profesorskemu in znanstvenemu poklicu.

Iz Beograda poročajo, da bo prosvetno ministrstvo v kratkem izdalo slične naredbe tudi za druge učne moči, to je za srednješolske in osnovnošolske učitelje. Trdijo, da se povsem slične določbe, ki stremé za čim popolnejšo depolitizacijo državnih nameščencev, nahajajo tudi v načrtih zakonov o srednješkolskem in osnovnoškolskem pouku, ki bodo menda izdani že te dni.

Namera vlade je nedvomno vse hvale vredna, in je popolno depolitizacijo državnih uslužbencev brezpogojno treba odobravati — saj se še vsi dobro spominjamo neznosnih strankarskih preganjanj in nečuvnega pritiska najrazličnejših političnih strank.

Od pravičnega in smotnega izvajanja predpisov, ki stremé za osvoboditvijo državnih uslužbencev od vseh vplivov in struj političnega in strankarskega značaja, si obeta ves stan državnih nameščencev velikih in neprecenljivih koristi. Saj vsi vemo, da le popolnoma neodvisno, le interesom službe, naroda in države vdano nameščentvo, ki mu je tudi gmotni položaj urejen in zasiguran, more vestno in nepristransko vršiti svojo dolžnost. Do končno ozdravljenje hudih ran, katere je našemu mlademu državnemu organizmu zadalo prvo desetletje, bo v veliki meri delo državnega uslužbenstva, ki je temelj in najmočnejša opora vsake državnosti.

Še o pogrebnini in posmrtni pomoči.

V 24. številki »Našega Glasu« z dne 20. avgusta t. l. je bilo opisano postopanje, da se doseže izplačilo pogrebne in dvomesečne posmrtné pomoči. Z ozirom na okolnost, da k tem pravilom ni izraženo stališče, ki ga zavzema v tem pogledu Zveza državnih nameščencev, se usojam predložiti svoje pripombe, smatrajoč, da so nujnega uvaževanja in temu primernega postopanja vredne.

Poglejmo najprej, kako je bilo v tej zadevi, preden je stopil v veljavo sedanji zakon o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, odnosno zakon o državnem prometnem osebju, ako iz leta 1923. Do tedaj so imeli obvezno moč za Slovenijo še predpisi bivše Avstrije, koje sestavni del je prva pred ujedinenjem tvorila. Kot železničar navedem službeno pragmatiko za uslužbenca c. kr. avstrijskih drž. železnice, ki je v § 139. določala, da se v primeru smrti uslužbenca izplača vdovi in event. zakonskim otrokom ali vnukom, ako so živeli z umrlim v skupnem gospodinjstvu, znesek trimesečne plače z morebitno osebno doklado vred. Ako takih oseb ni, se morejo stroški bolezni in pogreba, v kolikor se ne dajo kriti iz zapuščine, v dokazani višini do vsote trimesečne plače tisti osebi nadomestiti, ki je te izdatke poravnala. V bistvu enako se je glasil § 34. penzijskega statuta za uradnike in poduradnike avstr. drž. žel.; samo, da namesto uslužbenca stopi upokojenec in name-

sto plače pokojnina; slične določbe so bile seveda tudi v provizijskem statutu za služitelje in pomožne uslužbence.

Torej normalno so se izplačali trimesečni dohodki umrlega vdovi ali otrokom, ne glede na njih premoženjsko stanje, tudi ne, da bi se od teh zahtevalo kakšno potrdilo, ker je pač samo ob sebi umevno, da ti vse oskrbijo, če so z umrlim skupaj živeli in da denar ob taki priliki nujno potrebujejo. V svrhu čimprejšnjega izplačila posmrtnine je zadostovalo, da je upravičena oseba predložila od župniškega urada ali županstva potrjeno pobotnico, na podstavi katere je najbližja blagajna drž. železnice (postaja) v bivališču umrlega izplačala znesek; uradni načelniki so bili osebno odgovorni, da vdova ali otroci kar najhitreje dobe denar, celo opozoriti so jih brž morali in jim iti na roko, če je bilo treba. — Kolikor mi je znano, so državni uslužbenci imeli iste pravice.

Naša država se je pogodbeno obvezala, da od bivše Avstrije prevzetim državnim uslužbencem jamči nedotakljivost njih dotedanjih pravic.

Poglejmo sedaj, kako se glasi predmetna določba zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, odnosno zakon o državnem prometnem osebju. Prvi veli v členu 124.: »Po smrti državnega uslužbenca, aktivnega ali upokojenega, se izplačajo kot pogrebna enomesečni redni prejemki umrlega uslužbenca. Poleg tega se dajo ženi ali otrokom kot podpora

Uradna potrdila za izdajanje državljskih izkaznic.

Z ozirom na ponovne opozoritve v »Našem Glasu« glede pridobitve državljske izkaznice si dovoljujem Vam sporočiti, da se mariborsko veliko županstvo ne strinja z znano okrožnico ljubljanskega velikega župana z dne 21. julija 1929, U. br. 664/13-1, ki jo je v izvlečku priobčil tudi »Naš Glas«. Mariborsko veliko županstvo je mnenja, da cit. okrožnica ljubljanskega velikega župana nasprotuje zakonitim določilom in navodilom, ki jih je izdalo v tej stvari ministrstvo notranjih poslov, vsled česar niso dovoljene državnim nameščencem v mariborski oblasti pri izdajanju državljskih izkaznic nikake olajšave. Sreski poglavarstvi v Mariboru (in najbrž tudi druga v mariborski oblasti) ne priznavata od uradov izdanih potrdil o osebnih in službenih razmerah drž. uslužbencev, ampak zahtevata vse v zakonu predpisane dokumente.

S tem se ne le povzročajo prizade tim nameščencem višji stroški na takšah za razne listine, ampak si tudi sreska poglavarstva otežkočajo in komplicirajo reševanje prošelj za državljanstvo. Jasno je namreč, da bo le malo prošelj še pri prvi predložitvi opremljenih z vsemi zahtevanimi listinami in da bo pribava vseh prilog zahtevala

več časa in več uradnega dopisovanja, nego prošnja s samo eno prilogo, iz katere so razvidni vsi potrebni podatki. Poleg tega je skoraj izključeno, da bi si mogli vsi naši primorski tovariši pribaviti vse zahtevane listine (n. pr. rojstne in poročne liste, dokaze o prejšnjem državljanstvu itd.), zakaj marsikje so bili med vojno uradni arhivi uničeni in današnji italijanski uradi niso ravno naklonjeni jugoslovanskim drž. uslužbencem. O tem se je lahko vsakdo prepričal že ob priliki osnovanja uslužbenških listov.

Ker si je vrhovno vodstvo države med drugimi zadalo tudi velevažno nalogo, unificirati in izboljšati funkcioniranje upravnega aparata, bi bilo želeli, da se izdani zakoni in uredbe povsod enako tolmačijo in izvršujejo in da se pred izdajo uradnih naredb doseže najprej sporazum na vodilnih mestih, da se izdajo enotna navodila podrejenim uradom.

Končno še opazko. Iz uslužbenških listov povzeti podatki, ki so se morali svojedobno vpisati na podlagi izvirnih listin in poveriti, bi po našem mnenju vsekakor mogli veljati za dovolj zanesljive in verodostojne. Njihov namen je pač, da vsebujejo uradne podatke o uslužbencu in da ni treba vselej predlagati original. listin.

Poštni Dom.

Ideja postavitve lastnega doma ptt. uslužbencev je stara. Kmalu po prevratu so se začeli pojavljati konkretniji predlogi, vendar do odločitve ni prišlo vse do konca leta 1926., ko se je ustanovila zadruga »Poštni dom«. Zadruga si je postavila vzvišen cilj, zbrati sredstva in postaviti vsem ptt. uslužbencem Slovenije lastni dom, ki postani ognjišče organizacijskega delovanja in kulturnega udejstvovanja ter bodi viden spomenik stanovske zavednosti, požrtvovalnosti in marljivosti slovenskih ptt. uslužbencev.

Zadruga je tekom dobrih treh let obstanka zbrala pod svojim okriljem od približno 1800 ptt. uslužbencev, ki jih šteje oblastna poštna uprava v Ljubljani, skoro polovico združnikov, ki imajo prijavljenih skupno 2260 deležev po 100 Din, od katerih pa nekateri še niso celotno vplačani, ker se vrši vplačevanje v mesečnih obrokih. Zdržno premoženje znaša danes skupno z rezervnim skladom brez premičnin in inventarja okrog 200.000 dinarjev.

Ker pa je postajalo vprašanje primerne stavbišča vedno bolj pereče, se je morala zadruga končno odločiti, če ni hotela ostati pred končnim ciljem brez primerne parcele. Tako je letos kupila za bodoči dom stavbišče ob Dunajski cesti v bližini glavnega

kolodvora. Parcela leži ob glavni cesti, ki ima bodočnost, leži takorekoč v centru mesta, če ne že sedanjega, pa gotovo bodočega, in je vsestransko primerna glede namestitve tako strokovnih kot gospodarskih ustanov ptt. uslužbencev. Stavbišče predstavlja danes vrednost od najmanj 100.000 Din.

Zadruga namerava tekom leta postaviti izdelati potrebne načrte in proračun. Tako strokovne in gospodarske organizacije kakor člani sami bodo v bližnji bodočnosti pozvani, da izrazijo svoje želje glede teh načrtov. S proračunom bo zadruga dobila končno točen pregled finančne strani te akcije, ki bo predvidoma stala okrog 1 milijona dinarjev.

Za zgled, kako požrtvovalno treba delati za svoje strokovne in stanovske institucije, so slovenskim ptt. uslužbencem vsekakor in vedno njihovi strokovni tovariši iz južnih krajev države, ki so v popolnem razumevanju stvari z visokimi denarnimi žrtvami (mesečno 1 dnevno) pripomogli, da se danes dvigajo poštni domovi v Beogradu, Skoplju in Novem Sadu ter pričajo o njihovi stanovski zavednosti.

Na drugem mestu objavljamo obvestilo o tomboli ptt. nameščencev, ki se bo vršila v kratkem v korist »Poštnemu domu«.

RABINDRANATH TAGORE:

Izgubljeni dragulji.

(Konec.)

Na večer je zopet sedel pri oknu prazne hiše. Oblaki so se bili razpršili in zvezde so sijale. Mesec je pozno vzhel in ker je bil sejem končan, ni bilo na reki videti nobenega čolna. Kmetje se trdno pospali, ker so praznovali zadnji dve noči.

Bhusan se je naslonil z glavo vznak in gledal zvezde. Misli je na čas, ko je bil še devetnajst let star in je študiral v Kalkuti; kako je zvečer poлегal na strehi svojega stanovanja, roke sklenjene pod glavo in gledal gori k večnim zvezdam, pred očmi le po Manijino obličje, ki je živela tedaj še na domu svojega očeta. Ločitev od nje mu je bila kakor glasbilo, čigar napete strune ob dotiku z zvezdami zazvene.

Polagoma so izginjale zvezde, druga za drugo; bilo je kot da se zgrinja jo med nebom in zemljo temni zastori. Nocoj je bilo Bhusanu pokojno pri srcu. Čutil je gotovost, da je prišel trenutek, ko bo utešeno njegovo hre-

penenje in da bo smrt odkrila službeniku svoje skrivnosti.

Od stopnišča se je začel šum prav tako kakor v obeh minulih nočeh. Prihajal je vse bliže. Bhusan je zamižal in je obsedel zatopljen vase. Tedaj je stopilo v prazno vežo, stopalo po stopnicah in po dolgi verandi ter obstalo pred vrati spalnice.

Bhusanu je srce silovito udarjalo; tresel se je po vsem životu. Toda oči je imel zaprte. Šum je prihajal čez prag, stopil v sobo in Bhusan je čutil, da nekaj hodi po sobi, da se je ustavilo pri obešalniku, kjer so visele obleke — pred vdolbino z malo svetiljko — pred mizo — pred stekleno omaro z igračkami in okrasjem. Nazadnje je obstalo pred njim. Odprl je oči. Ob blede svetlobi ščipa je zagledal tik pred seboj okostnjak. Imel je po vseh prstih prstane, na rokah zapestnice in na lakih sponke prav do ramen, verižice okoli vratu in na čelu zlat diadem; kar blesketal se je od zlata in biserov. Nakit je narahlo visel na udih, toda ni padel na tla. Najstrašnejše so bile oči, ki so plamtele iz koščenega obraza, žive, temne, vlažne oči, ki so nepremično zrle izpod dolgih, gostih trepalnic.

Vestnik.

Letošnja glavna skupščina Glavnega Saveza, ki bi se bila morala vršiti konec junija, se bo vršila dne 29. septembra v Skoplju. Dne 27. septembra se sestanejo vsi delegati pokrajinskih Zvez in centralnih organizacij v Beogradu, kjer bo plenarna seja, na kateri se določijo smernice za glavno skupščino. Iz Beograda odpotujejo po plenarni seji delegati skupaj s člani glavne uprave na skupščino v Skoplje.

Plenarna seja odbora Zveze se vrši v četrtek, dne 12. septembra v pisarni Zveze v Ljubljani, Franciškanška ulica 6 ob 20. uri. Na tej seji se določi akcijski program našim delegatom, ki odpotujejo na skupščino Glavnega Saveza v Skoplje.

Dom državnih nameščencev. Na pobudo ljubljanske »Zadruga drž. nameščencev za nabavo stanovanj« se je dne 29. avgusta vršil v gostilni pri Činčoletu sestanek, na katerem se je razpravljalo o vprašanju, kako spraviti akcijo za gradbo Doma drž. nameščencev v tek. Sestanka, katerega je sklical hranilni in posojilni konzorcij, kot zemljiškoknjižni lastnik stavne parcele v Gajevi ulici, kjer naj se zgradi naš Dom, so se udeležili zastopniki Zveze, konzorcija, Nabavljalne zadruga in menze. Navzoči zastopniki organizacij so končno sklenili, naj Zveza v čim krajšem času ukrene vse potrebno, da se v njenem okrilju ustanovi poseben odbor pooblaščenih zastopnikov naših gospodarskih ustanov in event. tudi strokovnih organizacij. Ta odbor bo vodil predpriprave za izvedbo te skupne akcije, ugotovil potrebe posameznih ustanov in njihovo pripravljenost gmotno podpreti gradnjo Doma. Upati je, da se vprašanje našega skupnega Doma v kratkem načelno reši.

Tovariši — državni upokojenci! Odločilna ura se bliža, ko se odloči naša usoda. Revizija uradniškega zaskona je pred durmi, z njo se končno uredi tudi naši pokojninski prejemki. Naše skupne koristi bo zastopala enotna, skupna močna organizacija vseh drž. upokojencev in upokojenk v Sloveniji. Čim jačja bo, čim več članov bo stalo za njo, tem večji, tem ugodnejši bodo uspehi. Zato tovariši, kdor še ni član, naj pristopi čimprej, drugi pa agitirajte in pridobite organizaciji čim več novih članov, da bodo v skupnem našem združenju zbrani res vsi upokojenci na Slovenskem. V slogi je moč!

Za enotno organizacijo upokojencev. Dne 3. avgusta se je vršila odbojna seja »Društva upokojenih javnih nameščencev v Ljubljani«, na kateri se je ugotovilo, da vsa društva drž. upokojencev na Slovenskem pozdravljajo akcijo za združenje vseh različnih organizacij v eno mogočno Zvezo slovenskih drž. upokojencev. Posebno radostno je izrazilo svojo pripravljenost, udeležiti se ankete, ki naj uredi

to vprašanje, mariborsko »Društvo drž. upokojencev in upokojenk za Slovenijo«. Anketa se vrši, kakor je bilo soglasno sklenjeno, prihodnjo nedeljo, dne 15. septembra v gostilni Mrak v Ljubljani, Rimska cesta. Anketa se prične ob 10. uri dopoldne, da se je bodo mogli udeležiti izvenljudski zastopniki društev upokojencev. Prepričani smo, da bo akcija za čimprejšnjo združenje upokojencev uspela v polni meri. Časi so tako resni, da nujno zahtevajo enotno, močno in res delavno stanovsko zastopstvo.

Spomenica naših upokojenih tovarišev, katero je izdelal gosp. Makso Lilleg, častni član in II. podnačelnik Zveze, neumorni bореc za pravice drž. nameščenstva, je bila od odbora ljubljanskega »Društva upokojenih javnih nameščencev« soglasno sprejeta. Spomenico bo skupna organizacija upokojencev na Slovenskem predložila vsem odločujočim činiteljem in jo bomo objavili tudi v »Našem Glasu«. Spomenica vsebuje vse najvažnejše težnje in postulate naših upokojenih tovarišev.

Vozne olajšave za upokojence. Društvo B. H. umirovljenika v Sarajevu je prejelo po mestnem magistratu sarajevskem sledeče rešenje prometnega ministrstva št. 12.393 od 6. junija t. l.: »Mestnemu magistratu v Sarajevu s prošnjo, da izvoli obvestiti Društvo B. H. umirovljenika v Sarajevu, da je g. prometni minister na rešolucijo, prejeto dne 24. marca t. l. odredil, da se zahtevam resolucije, kolikor se tičejo prometnega ministrstva, posveti pažnja in se jim v zakonskih mejah ugodi.« — K temu odgovoru dostavlja »Glasnik Umirovljenika«, glasilo imenovanega društva sledeči komentar: »Ko obveščamo članstvo o tem odgovoru prometnega ministrstva, dostavljamo da je točka 10. naše resolucije obsegala sledeči petit, naslovljen na ministrstvo za promet: Želimo, da se drž. upokojencem priznajo enake ugodnosti, kakor jih imajo drž. uslužbenci v pogledu vožnje po drž. železnicah in na ladjah paroplovov njih podjetjih, ki so od države podpisani. Ni prav nobenega razloga, da se upokojenci v pogledu teh olajšav postavljajo, ker le-te ugodnosti za državo ne značijo niti najmanjšega bremena. — Ministrstvo za promet je torej s tem svojim rešenjem obljubilo, da bo posvetilo našim željam pažnjo in jim v mejah zakona ugodilo. Dostavljamo pa, da bi nam bilo seveda ljubše, če bi bili prejeli obvestilo, da je ministrstvo tem željam že ugodilo. Po našem mišljenju ni zakonitega razloga zoper ugoditev našim željam, zadeva pa tudi ne zahteva dolgega študija, niti posebnega poslovanja. Pričakujemo zanesljivo, da bo tudi našim željam ugodeno, ker se enake olajšave priznavajo tudi drugim stanovom izven vrst drž. nameščenstva.«

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna J. O. S. REICH.

Bhusanu je zastala kri. Skušal je spet zatisniti oči, pa ni mogel; ostale so odprte in odrevenele kakor mrtve črve.

Okostnjak je obrnil tedaj pogled na obraz nepremičnega Bhusana in mu molče dal znak z razprostrto roko, da so se v mesečini zablesketali prstani na koščenih prstih.

Bhusan je vstal in sledil prikazni, ki je zapustila sobo; okostje in nakit sta rožljala in žvenketala. Stopala sta preko hodnika in po stopnicah navzdol. Spodaj sta šla po verandi, po prazni, temni veži in zunaj po tlakovanih vrtnih potih. Kamenje je škripalo pod stopinjami koščenih nog. Vse je je zastrlo mesečino, komaj da se je videla steza. Posamezne kresnice so plule mimo njih — prispela sta do stopnišča ob reki.

Korak za korakom je stopalo okinčano okostje po stopnicah navzdol. Reka je bila po deževju visoko narasla, le ozek pramen medle mesečine jo je obseval.

Okostnjak je stopil do vode, Bhusan mu je sledil in stopil v reko. V trenutku, ko se je dotaknil vode, se je naenkrat prebudil. Vodnice ni bilo

videti več, le drevesa na drugem bregu so stala tiho in molče in polna luna ga je presenečeno gledala.

Bhusan se je opotekel, zdrknil in padel vznak v reko. Dasi je znal plavati, ni mogel, ker ni imel v oblasti svojih udov. Sredi v sanjah se je zavedel le za hip — v naslednjem trenutku pa utonil v večni sen. —

Ko je bil učitelj končal povest, je nekaj časa molčal. Med tem sem opazil, da ves svet naokoli kakor pogreznjen v molk pozorno prisluškuje. Tudi sam sem dolgo molčal in v temi starec ni mogel videti izraza na mojem obrazu.

Slednjič me vpraša: »Mar ne verujete te povesti?«

»Pa vi, verujete vi?« sem vprašal nato še jaz.

»Ne,« je odvrnil, »povem vam tudi zakaj ne. Prvič ne piše mati narava novel; ima drugače dosti opraviti —«

»In drugič,« sem ga prekinil, »sem slučajno jaz Bhusan Saha.«

Brez najmanjšega znaka zmedenosti je rekel učitelj: »To sem si mislil. In kako je bilo ime vaši ženi?«

»Nitya Kali,« sem mu odgovoril.

Veliko javno tombolo prirede poštne uslužbenici v prid zgradbe poštne doma v Ljubljani. Tombola se bo vršila v nedeljo, dne 15. septembra 1929 ob 15. uri na Kongresnem trgu. Tombola bo imela 300 dobitkov, med temi 10 krasnih tombol. Izredna prilika! Vsaka tablica stane samo 2 Din. — Odsek za zgradbo Poštne doma.

Nova ureditev uradnih ur pri so- diščih v Ljubljani. Pri deželnem in okrajnem sodišču v Ljubljani so določene uradne ure ob delavnikih za čas od 1. do 30. septembra 1929 od 7½. ure do 12½. ure in od 16. ure do 18. ure, a ob sobotah od 7½. ure do 13½. ure, za čas od 1. oktobra t. l. dalje pa od 8. ure do 12. ure in od 15. ure do 18. ure in ob sobotah od 8. ure do 14. ure, ob nedeljah, dalje Velikonočni ponedeljek, Binkoštni ponedeljek, Teš- lovo, ob Vseh svetih, 25. in 26. decem- bra od 9. ure do 12. ure, ob ostalih praznikih pa od 8. do 12. ure. Vložišče pa je odprto od 1. septembra t. l. na- prej ob delavnikih od 8. do 12. ure in od 16. do 17. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure, ob nedeljah in zgoraj izrečno navedenih praznikih od 9. do 12. ure, ob ostalih praznikih pa od 8. do 12. ure.

Uvrstitev Ljubljane in Maribora v I. razred draginjskih doklad. Zveza je ponovno sprožila vprašanje uvrstitve Ljubljane in Maribora v I. draginjski razred in je v tem smislu poslala predstavko Glavnemu Savezu s prošnjo, da se pri merodajnih činiteljih zavzame za to upravičeno težnjo. V očigled naraščanja najemnin in sploš- nih neugodnih gmotnih razmer držav- nega uslužbenstva, bi bila ugoditev teh postulatov v veliko olajšanje vsega stanu drž. nameščencev.

Nova pooblastila za poštne direk- torje in predstojnike pošt. Strogo cen- tralizirano poslovanje v resoru grad- benega ministrstva je v interesu službe minister za gradbe bistveno omilil ter izdal nova pooblastila, po katerih se urejajo pravice posameznih organov p. t. uprave (pomočnika ministrstva, načelnikov ministrstva, upravnikov oblastne p. t. uprave in predstojnikov pošt). Glavne točke tega pooblastila so: a) upravniki obl. p. t. uprave (di- rektorji) smejo: 1. postavljati, unapre- jati, kaznovati, premeščati in odpu- ščati zvaniki in služitelje; 2. od- merjati pokojnino v s e m u p t t. oso- bu; 3. pomikati v višje stopnje osnov- ne plače v s e uradnike, zvaniki in služitelje; 4. odobravati redne letne dopuste po zakonu in dovoljevati odsot- stva po privatni potrebi do 15 dni, oziroma bolniške dopuste do 30 dni; 5. podpisovati naloge za materialne iz- datke in odobravati izplačila odškod- nin do zneska 15.000 Din (doslej 5000 Din). b) Predstojniki pošt smejo dovoljevati svojemu osebju odsotstvo do 5 dni in bolniške dopuste do 10 dni.

Žika je samo ena. Zaradi izredno dobrega okusa ima vedno več prijate- ljev. Ni čudno, če se pojavljajo tudi ponaredbe. Pri nakupu pazite zato na ime »Žika«.

V radostnem pričakovanju

veselega dogodka si pripravlja gospa Mica vse potrebno. Povoji, pleničke, če- pice, vse je že pripravljeno za novorojen- čka, kar je duhteče in snežnobelo opral

Naši umrli.

Po trdovratni bolezni je zatisnil oči davčni upravitelj v pokoju Ivan Pibernik. Z njim je legel v pre- rani grob delavec stare šole, mar- lji in odlični uradnik, ki se je iz skromnih razmer povzpел do občega ugleda ter si pridobil simpatije ne le znancev in prijateljev, marveč tudi širše javnosti. Rojen je bil 1. 1870. v Poljčanah in je dolgo let služil vojake v računski stroki. Zaradi svoje izred- ne ambicioznosti je že pred razsulum dosegel čin rez. rač. stotnika. Iz voja- ške aktivne službe je prestopil v dav- čno stroko, kjer je spričo svojega bistrega duha in jasnega pojmovanja stopil v vrsto najboljših davčnih urad- nikov. Leta 1926. je stopil v pokoj. Zavratna bolezen ga je priklenila na bolniško postelj. Hudega trpljenja ga je 28. avgusta t. l. končno rešila smrt. Prerano umrlega pokojnika obdrže davčni uradniki in vsak, kdor ga je poznal, v najboljšem spominu.

Društvo cestnih in rečnih nadzor- nikov za Slovenijo je zadela s smrtjo agilnega tajnika Rudolfa Seljaka, cestnega nadzornika pri ljubljanski tehnični sekciji, težka izguba. V zve- stem izvrševanju naporne službe je smrtno ponesrečil. Prepeljan je bil v bolnico, kjer je operacija sicer uspela, vendar pa je pozneje na svojem domu v Domžalah podlegel nastalim kompli- kacijam. — Pokojni je bil dolgoletni tajnik in duša svojega društva. Uvi- del je potrebo skupne čvrste organi- zacije ter dosegel, da je njegovo dru- štvo že več let agilen član naše Zveze. Stanovski tovariši in vsi, ki se zani- majo za težnje drž. nameščencev bodo v najlepši dobi umrlega tovariša brid- ko pogrešali. — Blag in časten spomin njegovemu pepelu. —š.

Socialna politika.

Koliko je vojnih invalidov? Po službeni statistiki je v naši državi in- validov, ki spadajo pod invalidski zakon in so prijavljeni kot vojni in- validi, vsega skupaj 53.308, in sicer: v

Srbiji 16.221, v Črni gori 1721, na Hr- vatskem in v Slavoniji 14.445, v Bosni- Hercegovini 6960, v Sloveniji 6412, v Sremu 4631, v Dalmaciji 2288. Od teh je 100% invalidov 1379. Po novem invalidskem zakonu se število invali- dov zmanjša za vse tiste, ki jim ni pri- znana višja nego 20% invalidnost, to je za 13.608 oseb, poleg tega pa še za okrog 15.000 invalidov, katerih bole- zen ni posledica v vojni zadobljenih ran. Svojecev padlih (vdov in sirot) vo- jakov je skupaj 107.869. Od teh v Sr- biji 72.399, v Črni gori 4655, v Dalma- ciji 4299, v Bosni-Hercegovini 6293, v Sloveniji 4308, na Hrvatskem in v Slavoniji 14.636, v Vojvodini 1289. Vsem tem je država doslej izplačala 3.129.447.168 Din. — Pripomniti je treba, da se ponekod (n. pr. v Slove- niji) mnogi vojni invalidi sploh niso prijavili in ne uživajo nobenih podpor od države, ker se preživljajo sami z lastnim zaslužkom. Novi invalidski za- kon je objavljen v 81. št. »Urad. list«.

OUZD v Ljubljani je imel letos dne 1. julija skupaj 99.864 članov, in sicer 68.434 moških in 31.430 žensk.

Naše zdravstvene razmere. Mini- strstvo za socialno politiko je izdalo statistiko o nalezljivih boleznih, o na- računanju prebivalstva in o zdravstve- nem stanju naroda. Najslabše razmere glede nalezljivih bolezni vladajo v Vojvodini, za katero pride takoj Slo- venija. Najmanj nalezljivih bolezni je pa v Bosni in Hercegovini ter v Srbiji. Seveda je treba upoštevati, da se v Sloveniji vsak slučaj nalezljive bolezni točno prijavi, dočim je v drugih delih države sanitarna služba v tem oziru še precej pomanjkljiva. Za visoko stanje zdravstvene službe v Sloveniji je značilno, da jih je od 1000 obolelih v Sloveniji umrlo najmanj, t. j. le okrog 6%, drugod pa do 12%. — O gibanju prebivalstva navaja statistika, da je znašal prirastek prebivalstva v Srbiji 1926. leta 21,6%. V Sloveniji se je 1. 1927. rodilo 33.474 otrok, kar zna- ša prirastek 11,36%. V Vojvodini zna- ša za isto dobo prirastek 9,31%, v Bo- sni in Hercegovini 17,96%, na Hrvat- skem pa 18,11%.

Gospodarstvo.

Naš uvoz in izvoz. Vsaka država se trudi, da bi bila v njenem proraču- nu izvozna bilanca višja od uvozne, ker se na ta način pospešuje domače blagostanje in gospodarska delavnost v državi, ter se obenem z nižjimi ce- nami življenskih potrebščin izboljšuje tudi življenski pogoji prebiva- stva. V dokaz, koliko nepotrebnega blaga se uvozi v našo državo, in ko- liko denarja gre za to odvisno robo v inozemstvo, naj služijo sledeči služ- beni podatki: v l. 1928. smo izvozili za 51 milijonov 600.000 Din zelenjave, a za 10.450.000 Din sadja (vsi zneski so zaradi preglednosti zaokroženi). Dasi smo izrazito agrarna država, ki bi mo- gla ne le popolnoma zadostiti lastnim potrebam, temveč tudi zalagati domala vse sosede s poljedelskimi, vrtnarski- mi, sadjarskimi in vinogradniškimi pridelki, smo vendar uvozili za prav- znatne vsote tujih poljedelskih pro- duktov. Iz Italije smo uvozili graha za 2.600.000, hrušk za 190.000, marelic in breskev za 280.000, a cvetic za 1.850.000. Din. Čebule smo uvozili iz Egipta za 4.300.000, krompirja (!) iz Madžarske za 14.700.000 Din, a za 2.200.000 Din je bilo uvoženega fižola iz Romunije. — Dasi država sicer na uvoznih cari- nah dobi precejšnje zneske, vendar je uvoz teh večji del luksuznih predme- tov (saj gre večinoma le za zgodnje sadje in za luksuzno cvetje) za naše splošno trgovsko bilanco in tudi za našo valuto škodljiv. Da seveda uvoz tujih poljedelskih produktov ne more posebno ugodno vplivati na razvoj na- šega agrarnega življenja, je jasno.

Nazadovanje števila denarnih za- vodov. Lani je po poročilu sarajevske TOI zbornice padlo število denarnih zavodov v Bosni od 195 na 155. V Sa- rajevu samem se je število bank in drugih denarnih ustanov skrčilo za 15, to je od 67 v letu 1927. na 52 zavodov v letu 1928. Nazadovanje docela ne- potrebnih bančnih in sličnih podjetij je znak časa in za ustalitev gospodar- skega življenja prav razveseljiv pojav.

ŠIRITE NAŠ GLAS!

Priporočamo trdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

Hotel TRATNIK
Ljubljana, Sv. Petra cesta 25
priporoča lepe zračne sobe.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno

Ribje olje

sveže, najfinejše, norveško iz
lekarne dr. G. Piccolija v
Ljubljani, se priporoča bledim,
slabotnim osebam.

Tovariši!

Kupujte svoje potrebščine le pri trdkah in
obiskujte le lokale, ki inserirajo v »Našem Glasu«.

KDOR PODPIRA NAS, TEGA PODPIRAJMO MI!

PARNA PEKARNA

JEAN SCHREY NASL.

JAKOB KAVČIČ

VEČKRAT NA DAN SVEŽE, PRIZNANO
NAJBOLJŠE, VSAKOVRSNO PECIVO

Telefonska štev. 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsako-
vrstne kredite in posojila državnim uslužbencem
proti poroštvu, zaznambi na prejemke, zastavi življen-
skih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva.
Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

C. J. HAMANN
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila,
opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih
potrebščin. - Predtiskarija modernih ročnih del.

Telefon šte. 2016.

Ustanovljena l. 1889.

Račun pošt. hran. 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Ljubljana

Prešernova ulica

Stanje vloženega denarja nad 365 milijonov dinarjev.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti. Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. — Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Rentni davek

od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, tako da vlagatelji dobé polne obresti brez odbitka.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.